

Svar på spørsmål om reduksjon i foreldrebetaling

Utdanningsdirektoratet har svart Statsforvalteren i Troms og Finnmark på spørsmål om hvem som kan søke om foreldrebetaling, og til hvilken kommune når foreldre har delt omsorg og barnet går i barnehage i to kommuner. Uttalelsen omhandler også økonomisk ansvar og krav om refusjon mellom kommunene.

TOLKNINGSUTTALELSE | 16.06.2021

Gjelder

- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 3b Reduksjon i foreldrebetalingen ved lav inntekt](#)
- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 3d Søknad om reduksjon i foreldrebetalingen ved lav inntekt og gratis kjernetid](#)

Vi viser til henvendelse av 09.03.21, der dere ber oss avklare hvordan reglene om redusert foreldrebetaling ved lav inntekt skal forstås.

Bakgrunn for saken

Problemstillingen gjelder foreldre som bor i hver sin kommune og som har delt omsorg for sitt barn. Barnet er folkeregistrert i mors kommune og går i barnehage vekselvis to uker av gangen i de to kommunene/barnehagene. Dere er ikke kjent med om barnet har heltids- eller deltidsplass i barnehagene.

Far har barnet i barnehage i sin kommune og ønsker å søke om redusert foreldrebetaling p.g.a. lav inntekt etter forskrift om foreldrebetaling § 3b, jf. § 3d. Vi gjør oppmerksom på at vi ikke tar stilling til den

konkrete saken i det følgende.

Saken reiser slik vi forstår det disse spørsmålene:

- Hvem kan søke om redusert foreldrebetaling og til hvilken kommune?
 - Hva er beregningsgrunnlaget ved søknad om redusert foreldrebetaling?
- Hvem er økonomisk ansvarlig?
 - Hvilken kommune har økonomisk ansvar for eventuell reduksjon i foreldrebetalingen?
 - Kan en kommune kreve refusjon for slike utgifter?

Hvem kan søke om redusert foreldrebetaling?

Forskrift om foreldrebetaling (forskriften) setter ingen begrensninger med hensyn til hvem som kan søke om reduksjon i foreldrebetaling eller gratis kjernetid. I forskriften § 3d første ledd heter det at "En husholdning kan søke om reduksjon i foreldrebetalingen og gratis kjernetid til kommunen". Ordlyden i bestemmelsen viser at det ikke er én bestemt forelder som kan søke. Imidlertid innebærer bestemmelsen at det kun skal være én husholdning som søker.

Til hvilken kommune skal det søkes om redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid?

En husholdning kan søke om reduksjon i foreldrebetalingen og gratis kjernetid til «kommunen». Dette kan ut fra ordlyden være bostedskommunen eller kommunen der barnet er folkeregistrert. Hverken forskriftsteksten eller merknader til denne går nærmere inn i hvilken kommune forskriften § 3d første ledd refererer til.

Kommunen har plikt til å tilby barnehageplass til barn som er bosatt i kommunen, jf. barnehageloven § 16 (tidligere § 12a). Barnet har bare rett til plass i én kommune, selv om det er avtalt delt bosted.

Det er ikke nødvendigvis slik at bostedskommune etter barnehageloven § 16 er folkeregistrert kommune, så lenge barnet faktisk er bosatt i kommunen. Dette følger av merknader til bestemmelsen. Hensynet til sammenheng mellom kommunens plikter etter barnehageloven taler for at «kommunen» i forskriften § 3d første ledd er bostedskommunen, slik det forstås etter barnehageloven § 16.

På den annen side må det også tas hensyn til sammenhengen i forskriftens ordlyd. Etter forskriften § 3d siste ledd er det inntekten i husholdningen til den forelder som har samme folkeregistrerte adresse som barnet som skal legges til grunn i vurderingene. Dette taler for at «kommunen» i bestemmelsens første ledd betyr kommunen hvor barnet er folkeregistrert.

Kommunene får tilskudd i rammen ut fra om innbyggerne er folkeregistrert i kommunen. Sammenhengen

mellom finansieringen og kommunens plikt til å gi redusert foreldrebetaling og redusert kjernetid, taler også for at det skal søkes til kommunen der barnet er folkeregistrert.

Vi konkluderer etter dette med at søknad om redusert foreldrebetaling skal rettes til kommunen der barnet er folkeregistrert.

Beregningsgrunnlaget ved søknad om redusert foreldrebetaling

Selv om begge foreldre kan søke om reduksjon, innebærer ikke dette at det alltid kan kreves reduksjon ut fra egen husholdnings inntekt. Forskriften § 3d siste ledd bestemmer følgende: Bor barnets foreldre hver for seg og barnet bor fast hos begge foreldrene, er det inntekten til husholdningen til den forelder som har samme folkeregistrerte adresse som barnet som skal legges til grunn i vurderingene etter § 3b og 3c.

Det fremgår direkte av bestemmelsen at det bare er inntekten til én husholdning som utgjør beregningsgrunnlaget og at dette er husholdningen til den forelder som har samme folkeregistrerte adresse som barnet.

Hvem er økonomisk ansvarlig?

Spørsmål om redusert foreldrebetaling og eventuell refusjon mellom kommuner

Dersom en kommune innvilger redusert foreldrebetaling i samsvar med reglene i forskriften § 3b jf. § 3d, blir spørsmålet om de kan kreve refusjon for disse utgiftene fra ansvarlig kommune.

Som vi har konkludert med ovenfor, er det kommunen der barnet er folkeregistrert som skal tilby redusert foreldrebetaling. Forskriften nevner ikke refusjon mellom kommuner.

Dere viser til en uttalelse vi gav i 2016 som gjaldt søskenmoderasjon og refusjon i den forbindelse. Her forutsettes det at «vertskommunen» har gitt søskenmoderasjon i forbindelse med fakturering av barnehageplass. Det blir i uttalelsen konkludert med at kommunene bør finne rimelige løsninger i fellesskap i slike tilfeller.

Denne problemstillingen blir ikke egentlig aktuell i saken dere referer til, men prinsipielt vurderer vi at konklusjonen blir den samme som for søskenmoderasjon. Hvis «vertskommunen» har fakturert lavere på grunn av reduksjon i foreldrebetalingen som følge av lav inntekt, må en eventuell refusjon av beløpet følge av avtale mellom kommunene.

Vi ser at dere i henvendelsen til oss nevner at dette er en klagesak. Når det gjelder klageinstans minner vi om at vedtak om foreldrebetaling som følge av lav inntekt ikke omfattes av klageretten til Statsforvalteren:

Klageinstans ved klage på vedtak om moderasjonsordninger for familier med lavest betalingsevne.

Vår referanse: 21/1698-3